

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025-2026

Anul de studiu III / Semestrul 1

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Istorie, Litere și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	de Istorie, Arheologie și Patrimoniu
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii/calificari COR/grupă de bază ESCO*	Istorie / istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303), politolog (COR 263304) / 2633 - philosophers, historians and political scientists; 2422 – political adviser/ acces în ciclul de masterat

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Urbanismul în Transilvania. Sec. XIII-XIX			2.2. Cod disciplină		I 3108A				
2.3. Titularul activității de curs			Conf. univ. dr. Călin Anghel								
2.4. Titularul activității de seminar / laborator			Conf. univ. dr. Călin Anghel								
2.5. Anul de studiu		III	2.6. Semestrul		5	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)		C	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)		Op

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
a. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					9
b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					11
c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					8
d. Tutoriat					4
e. Examinări					1
f. Alte activități universitare (vizite de studiu, consultații proiecte, etc.)					

3.7 Total ore studiu individual (a+b+c)	28
3.8 Total ore activități universitare (d+e+f+3.4)	47
3.9 Total ore pe semestru (3.7+3.8)	75
3.10 Numărul de credite**	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu video-proiector și conexiune la Internet
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală de seminar dotată cu video-proiector și conexiune la Internet

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C5 Elaborarea de proiecte profesionale cu utilizarea unor principii și metode consacrate în domeniul Istorie; utilizarea conceptelor și a metodelor de bază ale cel puțin unei alte științe sociale sau umaniste, sau ale unei discipline de graniță între istorie și alte științe (antropologia istorică, istoria artei, economia, sociologia, filozofia etc.) Producerea punctuală a unor noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii adâncite a unei epoci și/sau probleme istorice de complexitate medie.
Competențe transversale	

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Disciplina în discuție este o introducere în istoria orașelor din Transilvania, de la apariția lor, în Evul Mediu, până în epoca modernă.
7.2 Obiectivele specifice	Sunt abordate: geneza orașelor medievale și evoluția lor până în epoca modernă; ierarhia acestora, instituțiile și cultura materială urbană.

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Curs introductiv	Problematizare și învățare prin descoperire	2
2. Geneză, evoluție și renaștere urbană în centrul și vestul Europei: 2.1. Orașul în Antichitate; 2.2. Orașul în evul mediu timpuriu; 2.3. Orașul medieval.	Problematizare și învățare prin descoperire	2
3. Geneza orașelor medievale din Transilvania 3.1. Geneză și evoluție urbană în sec XIII-XIV 3.2. Criza agrară medievală 3.3. Meșteșugurile și comerțul	Problematizare și învățare prin descoperire	2
4. Arhitectura civilă și militară în secolele XIII-XIV 4.1. Biserici parohiale și mănăstiri 4.2. Fortificații 4.3. Locuințe	Problematizare și învățare prin descoperire	2
5. Evoluția orașelor din Transilvania în secolele XV-XVII	Problematizare și învățare prin descoperire	2
6. Evoluția orașelor din Transilvania în secolele XV-XVII 6.1. Meșteșugurile și comerțul	Problematizare și învățare prin descoperire	2
7. Evoluția orașelor din Transilvania în secolele XV-XVII 7.1. Instituții orășenești	Problematizare și învățare prin descoperire	2
8. Evoluția orașelor din Transilvania în secolele XV-XVII: 8.1. Arhitectura civilă și militară	Prelegere, discuții	2
9. Evoluția orașelor din Transilvania în secolele XVIII-XIX	Prelegere, discuții	2
10. Evoluția orașelor din Transilvania în secolele XVIII-XIX: 10.1. Evoluții demografice și colonizări	Prelegere, discuții, Problematizare și învățare prin descoperire	2
11. Evoluția orașelor din Transilvania în secolele XVIII-XIX: 11.1. Orașul și rolul său în economia Transilvaniei.	Prelegere, discuții, Problematizare și învățare prin descoperire	2
12. Evoluția orașelor din Transilvania în secolele XVIII-XIX: 12.1. Transformări instituționale.	Prelegere, discuții, activități practice	2
13. Evoluția orașelor din Transilvania în sec. XVIII-XIX: 13.1. Dinamica peisajului construit	Prelegere, discuții, Problematizare și învățare prin descoperire	2
14. Evoluția orașelor din Transilvania în sec. XVIII-XIX: 14.1. Începuturile industrializării.	Prelegere, discuții, activități practice	2
Bibliografie Agachi, Mihaela Ioana Maria, <i>Clujul modern: aspecte urbanistice</i> . Cluj-Napoca: UTPress, 2006. Anghel, Călin, <i>Considerații privind geneza orașului medieval Sebeș și evoluția sa în timpul crizei agrare medievale</i> , în <i>AUA Historica</i> , 4-5, 2000-2001, p. 59-65. Băldescu, Irina, <i>Transilvania medievală: topografie și norme juridice ale cetăților Sibiu, Bistrița, Brașov, Cluj</i> . București: Simetria, 2012. Dickinson, Robert E., <i>The morphology of the Medieval German Town</i> , în <i>Geographical Review</i> , vol. 35, No. 1, 1945, p. 74-97. Dumitran, Daniel. <i>Societatea urbană în Transilvania premodernă: o tipologie a orașelor</i> , în <i>Historia Urbana</i> , XXII, 2014, pp. 117-135. Gheorghiu, Teodor Octavian, <i>Apărarea urbană în centrul și estul Europei în Evul Mediu</i> , București, Editura Simetria, 2000 GÖLLNER, Carl, <i>Siebenburgische Städte im Mittelalter</i> , București, 1971. Jenei, Dana, Zamfir, Anca Maria, Hilohi, Gruia, Nüssbächer, Gernot, <i>Brașov: scurtă istorie ilustrată a evoluției urbane</i> , Brașov, Editura Reform V S.R.L., 2003. Mândrescu, Gheorghe, <i>Considerații privind evoluția planului casei la Bistrița în secolele XV-XVI</i> , în <i>Acta MN</i> , XXI, 1984, p. 551-554. Mândrescu, Gheorghe, <i>Arhitectura în stil Renaștere la Bistrița</i> , Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 1999. Niedermaier, Paul, <i>Geneza oraselor medievale in Transilvania</i> , București, Editura Academiei Romane, 2017. Niedermaier, Paul, <i>Cu privire la planul de parcelare a centrului istoric clujean</i> , în <i>RMMI</i> , XIII, 2, 1982, p. 63. Pop, Răzvan C., <i>Pax Urbana: Impactul Administrației habsburgice asupra mediului urban din sudul Transilvaniei. Secolele al XVII-lea – al XVIII-lea</i> . Sibiu: ASTRA Museum, 2021. Rădvan, Laurențiu, <i>Orașele din Țările Române în Evul Mediu (sfârșitul sec. al XIII-lea – începutul sec. al XVI-lea)</i> , Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011. Rűsz-Fogarasi, Enikő, <i>Privilegiile și îndatoririle orașelor din Transilvania voievodală</i> , Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2003.		
8.2. Seminar-laborator		
1. Studiu de caz: Orașul Alba Iulia în Evul Mediu și epoca modernă	Problematizare și învățare prin descoperire	2
2. Studiu de caz: Orașul Sebeș în Evul Mediu și epoca modernă	Problematizare și învățare prin descoperire	2
3. Studiu de caz: Orașul Sibiu în Evul Mediu și epoca modernă	Problematizare și învățare prin descoperire	2

4. Studiu de caz: Orașul Brașov în Evul Mediu și epoca modernă	Problematică și învățare prin descoperire	2
5. Studiu de caz: Orașul Sighișoara în Evul Mediu și epoca modernă	Problematică și învățare prin descoperire	2
6. Studiu de caz: Orașul Mediaș în Evul Mediu și epoca modernă	Problematică și învățare prin descoperire	2
7. Studiu de caz: Orașul Cluj-Napoca în Evul Mediu și epoca modernă	Problematică și învățare prin descoperire	2

Bibliografie

Agachi, Mihaela Ioana Maria, *Clujul modern: aspecte urbanistice*. Cluj-Napoca: UTPress, 2006.

Anghel, Călin, *Evoluția urbanistică a orașului Sebeș*, Alba Iulia, Editura Altip, 2011.

Anghel, Călin, *Considerații privind geneza orașului medieval Sebeș și evoluția sa în timpul crizei agrare medievale*, în *AUA Historica*, 4-5, 2000-2001, p. 59-65.

Băldescu, Irina, *Transilvania medievală: topografie și norme juridice ale cetăților Sibiu, Bistrița, Brașov, Cluj*. București: Simetria, 2012.

Dickinson, Robert E., *The morphology of the Medieval German Town*, în *Geographical Review*, vol. 35, No. 1, 1945, p. 74-97.

Dumitran, Daniel. *Societatea urbană în Transilvania premodernă: o tipologie a orașelor*, în *Historia Urbana*, XXII, 2014, pp. 117-135.

Gheorghiu, Teodor Octavian, *Apărarea urbană în centrul și estul Europei în Evul Mediu*, București, Editura Simetria, 2000

GÖLLNER, Carl, *Siebenburgische Städte im Mittelalter*, București, 1971.

Jenei, Dana, Zamfir, Anca Maria, Hilohi, Gruia, Nüssbächer, Gernot, *Brașov: scurtă istorie ilustrată a evoluției urbane*, Brașov, Editura Reform V S.R.L., 2003.

Mândrescu, Gheorghe, *Considerații privind evoluția planului casei la Bistrița în secolele XV-XVI*, în *Acta MN*, XXI, 1984, p. 551-554.

Mândrescu, Gheorghe, *Arhitectura în stil Renaștere la Bistrița*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 1999.

Niedermaier, Paul, *Geneza orașelor medievale în Transilvania*, București, Editura Academiei Române, 2017.

Niedermaier, Paul, *Cu privire la planul de parcelare a centrului istoric clujean*, în *RMMI*, XIII, 2, 1982, p. 63.

Pop, Răzvan C., *Pax Urbana: Impactul Administrației habsburgice asupra mediului urban din sudul Transilvaniei. Secolele al XVII-lea – al XVIII-lea*. Sibiu: ASTRA Museum, 2021.

Rădvan, Laurențiu, *Orașele din Țările Române în Evul Mediu (sfârșitul sec. al XIII-lea – începutul sec. al XVI-lea)*, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2011.

Rüsz-Fogarasi, Enikő, *Privilegiile și îndatoririle orașelor din Transilvania voievodală*, Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2003.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Orașele au reprezentat în toate epocile istorice, principalele motoare ale evoluției civilizației umane. La fel au stat lucrurile și în epocile care fac obiectul acestei discipline. Cunoașterea istoriei orașelor facilitează o mai bună înțelegere a istoriei țării noastre.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	CE.1. Cantitatea și calitatea de cunoștințe însușite	orală (O): conversația; expunerea liberă	50%
10.5 Seminar/laborator	CE. 2. Frecvența	practică (P): aplicații; referat; portofoliu, proiect	50%
10.6 Standard minim de performanță: Pentru obținerea notei 5 (cinci), necesară promovării examenului, studentul trebuie să cunoască etapele contextul și etapele constituirii rețelei de orașe din Transilvania în Evul Mediu.			

Data completării
28.09.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
01.10.2025

Semnătura directorului de departament

ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

b. Evaluare – mărire de notă

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	CE. 1. Cantitatea și calitatea de cunoștințe însușite	orală (O): conversația; expunerea liberă	50%
10.5 Seminar/laborator	CE. 2. Frecvența	practică (P): aplicații; referat; portofoliu, proiect	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Distingerea etapelor constituirii rețelei de orașe din Transilvania în Evul Mediu.			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	
28.09.2025			

c. Evaluare – restanță

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	CE. 1. Cantitatea și calitatea de cunoștințe însușite	orală (O): conversația; expunerea liberă	50%
10.5 Seminar/laborator	CE. 2. Frecvența	practică (P): aplicații; referat; portofoliu, proiect	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Distingerea etapelor constituirii rețelei de orașe din Transilvania în Evul Mediu.			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	
28.09.2025			